

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 4To/1/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1612010112
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 03. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Tibor Kubík
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2014:1612010112.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedu JUDr. Tibora Kubíka a sudcov JUDr. Karola Kováča a JUDr. Petra Šamka, v trestnej veci proti obžalovanému S. a spol., pre zločin vydierania spolupáchateľstvom podľa § 20 k § 189 ods. 1 Tr. zák., o odvolaní okresného prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Malacky sp. zn. 3T/53/2012 zo dňa 21.10.2013, na verejnom zasadnutí konanom dňa 25. 03. 2014 takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. odvolanie okresného prokurátora sa zamietá.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom Okresného súdu Malacky sp. zn. 3T/53/2012 zo dňa 21.10.2013 boli obžalovaní S. a M. podľa § 285 písm. c/ Tr. por. oslobodení spod obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Malacky sp. zn. 1Pv 433/2010 zo dňa 06.03.2012, pre skutok právne kvalifikovaný ako zločin vydierania spolupáchateľstvom podľa § 20 k § 189 ods. 1 Tr. zák., ktorého sa mali dopustiť na tom skutkovom základe, že

- presne nezisteného dňa v mesiaci január 2008 v dopoludňajších hodinách v S. republike v meste Q. na N. ulici pri predajni potravín „N.“ po tom, ako s ďalšími doposiaľ neustálenými osobami mužského pohlavia hovoriacimi po slovensky vytiahli poškodeného T. a poškodeného F. z osobného motorového vozidla zn. Škoda Favorit, fyzicky ich napadli kopajúc ich do hlavy a ďalších častí tela, po čom ich prinútili nastúpiť do pristaveného motorového vozidla, následne ich odviezli na L. ulicu v meste Q., kde pokračovali vo fyzickom útoku udierajúc ich päšťami a kopajúc ich najmä do oblasti chrbta a hlavy, a počas tohto útoku oboch poškodených nútili podpísať čistý list papiear a následne ich prepustili.

nakoľko nebolo preukázané, že skutok spáchali obžalovaní.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie okresný prokurátor v neprospech obžalovaných, ktoré odôvodnil osobitným písomným podaním tak, že súd prvého stupňa vykonané dôkazy nesprávne vyhodnotil a preto dospel k chybnému záveru. Podľa názoru prokurátora bolo dokazovaním preukázané, že motívom konania obžalovaných bolo zastavenie vydierania Y. zo strany poškodených. V čase skutku prišli poškodené osoby pre peniaze. Osoba s ktorou o svojom probléme hovoril bola pri ruvačke prítomná a ruvačku vyvolala práve táto osoba. Obžalovaného M. na mieste činu videl, že hovoril s osobou, ktorá mu mala pomôcť od poškodených. Nátlak na jeho osobu zo strany poškodených po skutku prestal. Prítomnosť obžalovaných na mieste činu potvrdil aj svedok Y. na hlavnom pojednávaní. Svedok sám fyzické násilie nevidel ako ani žiadne zranenia poškodených. Prokurátor poukázal na to, že Y. je jedným z páchatel'ov a priebeh skutku podrobne popísal vo svojej výpovedi v procesnom postavení obvineného po tom ako mu bolo vznesené obvinenie políciou S. republiky. Prokurátor je názoru, že z vykonaného dokazovania je možné urobiť jednoznačný názor, že obžalovaní sa skutku dopustili tak ako je uvedené v obžalobe. Prokurátor navrhol preto zrušiť napadnutý rozsudok a vec vrátiť súdu prvého stupňa, aby ju znova prejednal a rozhodol.

K odvolaniu prokurátora sa písomne vyjadril obžalovaný M.. Vo svojom vyjadrení spochybňuje výpoveď svedka Y., nakoľko ten nevedel ani uviesť komu o problémoch s poškodenými povedal a nevie ho identifikovať. Svedok navyše priniesol na súd papier od psychiatra. Po takej dlhej dobe ani poškodení nevedeli kedy sa to stalo s tým, že poškodení majú za sebou už pár rokov väzenia a tiež užívanie omamných látok.

Krajský súd v Bratislave dňa 25.03.2014 vykonal vo veci verejné zasadnutie v neprítomnosti obidvoch obžalovaných, na ktorom zástupca Krajskej prokuratúry v Bratislave zotrval na dôvodoch podaného odvolania a navrhol odvolaniu vyhovieť.

Obhajca obžalovaných uviedol, že výpoveď svedka Y. je nutné považovať za pochybnú vzhľadom na jeho zdravotný stav. Pripustil, že obžalovaní sa mohli nachádzať v blízkosti uvedeného skutku, ale na ňom sa aktívne nezúčastnili, preto sú pochybnosti o ich účasti na uvedenej trestnej činnosti. Rozsudok súdu prvého stupňa považuje za zákonný a preto navrhuje odvolanie prokurátora zamietnuť.

Krajský súd podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo a zistil, že podané odvolanie prokuratúry nie je dôvodné.

Podľa § 319 Tr. por. odvolací súd odvolanie zamietne, ak zistí, že nie je dôvodné.

Odvolací súd pripomína, že v predmetnej trestnej veci už Krajský súd v Bratislave rozhodoval a to uznesením sp. zn. 4To 154/2012 zo dňa 07.02.2013, keď postupom podľa § 321 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Tr. por. zrušil predchádzajúci oslobodzujúci rozsudok Okresného súdu Malacky sp. zn. 3T 53/2012 zo dňa 13.09.2012 a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec vrátil okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Dôvodom kasačného rozhodnutia odvolacieho súdu bola skutočnosť, že pred súdom prvého stupňa neboli vypočutí poškodení a ani svedok Y. Y. a to napriek tomu, že išlo o podstatných svedkov. Súd prvého stupňa sa spravoval pokynom odvolacieho súdu a na hlavnom pojednávaní vypočul svedka Y. N., avšak prítomnosť poškodených osôb, ktorí bývajú na území S. republiky sa mu, napriek viacerým pokusom, nepodarilo zabezpečiť. Vzhľadom k uvedenému súd prvého stupňa správne pristúpil k čítaniu výpovedí obidvoch poškodených osôb.

Odvolací súd je názoru, že v konaní pred okresným súdom ako súdom prvého stupňa nedošlo k žiadnym takým chybám, ktoré by mohli mať vplyv na objasnenie skutkového stavu veci, pričom na hlavnom pojednávaní boli vykonané všetky dostupné a potrebné dôkazy nevyhnutné pre spravodlivé rozhodnutie súdu, pričom odvolací súd je názoru, že súd prvého stupňa vykonané dôkazy správne a logicky vyhodnotil a to spôsobom zodpovedajúcim ustanoveniu § 2 ods. 12 Tr. por.

Ak prokurátor vytýka súdu prvého stupňa len chybné hodnotenie dôkazov, tak odvolací súd pripomína, že ak súd prvého stupňa postupoval pri hodnotení dôkazov dôsledne, t. j. ak dôkazy hodnotil podľa vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivito ako aj vo vzájomnej súvislosti a dospel k logickým záverom, nemôže odvolací súd podľa § 321 ods. 1 písm. b/ Tr. por. zrušiť napadnutý rozsudok len preto, že napríklad sám na základe svojho presvedčenia hodnotí tie isté dôkazy s iným do úvahy prichádzajúcim výsledkom. V takomto prípade totiž nie je možné vytknúť napadnutému rozsudku žiadnu vadu (viď. judikatúru R 53/1992).

V tejto súvislosti odvolací súd konštatuje, že výrok o vine zo spáchania trestného činu nie je možné založiť len na indíciách, domnienkach, či len na, do určitej miery, pravdepodobných skutkových záveroch alebo len na skutočnosti, že nemožno vylúčiť, že skutok spáchali obžalovaní. Výrok o vine musí byť založený na skutkovom stave, o ktorom nie sú dôvodné (rozumné) pochybnosti a ktorý nepochybne vyplýva z vykonaných dôkazov. Pokiaľ ide o vykonané dôkazy, tak ak má byť výrok o vine založený na výpovediach svedkov, musia byť tieto svedecké výpovede presvedčivé, logické, zrozumiteľné, vierohodné a zároveň nesmú byť inými dôkazmi spochybniteľné, či dokonca vyvrátené.

Odvolačný súd sa stotožňuje so súdom prvého stupňa v tom, že z dôkazov vykonaných na hlavnom pojednávaní nemožno urobiť, bez rozumných pochybností, záver o vine obžalovaných zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe. Aj podľa názoru odvolacieho súdu bolo nevyhnutným aplikovať, v posudzovanej trestnej veci zásadu in dubio pro reo.

Pokiaľ ide o dokazovanie, tak obaja obžalovaní popreli spáchanie skutku uvedeného v obžalobe. Svedok Y. na hlavnom pojednávaní uviedol, že obžalovaných pozná, nejaká pani ich poprosila, že doktor má problémy s nejakými chlapcami, ktorí od neho brali peniaze, aby mu pomohli. Boli tam, nevie koľkými autami, sedel v aute s S., nevie čo sa dialo. V garáži sa dohovárало tým chlapcom, bol tam ten doktor. Nevie kto komu dohovárал, ani koľko tam bolo ľudí, on s S. sedel v aute. Nevie, kde bol v tom čase Q., myslí, že s nimi v aute. Potom doktor povedal, že je to vybavené, žiadnu odmenu nedostal a ani neočakával. Boli tam, aby ich tí chlapi videli a dostali strach. V roku 2008 užíval drogy vo zvýšenej miere, bol nafetovaný, poškodení nemali žiadne zranenia.

Svedok Y. na hlavnom pojednávaní vypovedal, že trpí psychickými problémami, pričom do spisu založil aj lekársku správu. Incident, ktorého bol svedkom, nie je schopný opísať. Bol dlhodobo pod tlakom, išlo o peniaze, bál sa. Bol svedkom toho ako útočníci napadli poškodených, dávali im lískance. Detailne sa k tomu nevie vyjadriť. Myslí, že obžalovaného M. pozná, ale ak by sa stretli nevie o koho ide. Poškodení od neho mesiace pýtali peniaze, on platil, bál sa ich. O svojom probléme povedal jednej osobe, tá bola prítomná pri incidente, aby mu pomohla. Nevie ju menovať, videl ju dvakrát v živote. Myslí, že Q. videl na mieste činu, ale nevie to na 100 percent či to bol on. Meno S. mu nič nehovorí.

Podľa názoru odvolacieho súdu nemožno výpovede svedkov Y. a Y. označiť za usvedčujúce obžalovaných, nakoľko z nich vôbec nevyplýva, že obžalovaní mali fyzicky útočiť na poškodených, tak ako to je uvedené v skutkovej vete obžaloby, teda či mali poškodených kopať do oblasti hlavy a ďalších častí tela, pričom z týchto výpovedí nevyplýva ani to, že práve obžalovaní mali poškodených prinútiť nastúpiť do motorového vozidla, odviesť ich na iné miesto, následne opätovne fyzicky napadnúť a prinútiť poškodených podpísať čistý list papiera. Nič z týchto skutkových okolností vyplývajúcich z obžaloby v týchto svedeckých výpovediach nezaznelo. Z uvedených svedeckých výpovedí možno, s určitou pravdepodobnosťou, pripustiť len to, že obaja obžalovaní mohli byť na mieste činu, respektíve v jeho blízkosti. Z tejto skutočnosti, ktorá navyše nie je bez pochybností, však nemožno automaticky vyvodzovať záver, že obžalovaní konali tak ako je popísané v obžalobe. Ani prípadne nepochybne preukázaná prítomnosť určitej osoby na mieste činu v čase činu ešte, sama o sebe, neznamená, že sa táto osoba zapojila do skutkového deja, respektíve, že bola účastná práve na tom skutkovom deji, ktorý je popísaný v skutkovej vete obžaloby. Len pre úplnosť odvolací súd dodáva, že k hodnoteniu uvedených svedeckých výpovedí je nutné pristupovať opatrne a s vedomím, že svedok Y. mal byť jedným z páchatel'ov stíhaného skutku, pričom trestné stíhanie sa proti nemu viedlo v S. republike a Y. je zase osoba trpiaca výraznými zdravotnými problémami, ktoré mohli mať vplyv na jeho schopnosť zapamätať si prežitú udalosť, či na schopnosť ich reprodukovať. To platí o tom viac, keď k spáchaniu skutku malo prísť už na začiatku roku 2008.

Pokiaľ prokurátor v odvolaní poukazuje na výpoveď Y., ktorú urobil v procesnom postavení obvineného v S. republike, tak odvolací súd konštatuje, že táto výpoveď je procesne nepoužiteľná v predmetnom trestnom konaní, teda z nej nemožno vôbec vychádzať pri ustáľovaní skutkového stavu veci. Uvedený záver vyplýva z toho, že Y. má, v danej trestnej veci, procesné postavenie svedka, t. j. k stíhanej trestnej činnosti sa môže vyjadrovať len v procesnom postavení svedka. Práve z tohto dôvodu bol v procesnom postavení svedka vypočutý tak v prípravnom konaní ako aj na hlavnom pojednávaní. Z dôvodu rozdielného procesného postavenia, ktoré má Y. v S. republike (obvinený) a v L. republike (svedok) ako aj z dôvodu, že ide o dve samostatné konania nie je možné prečítať jeho výpoveď v procesnom postavení obvineného na hlavnom pojednávaní na ktorom vypovedal v procesnom postavení svedka.

Odvolačný súd tu pripomína aj judikatúru, z ktorej vyplýva, že v rámci dokazovania na hlavnom pojednávaní sa súd nemôže s obsahom takejto výpovede obvineného oboznámiť ani ako s listinným dôkazom, pretože nespĺňa podmienky § 269 Tr. por. (primerane uznesenie Najvyššieho súdu SR z 13.06.2006, sp. zn. 2 Tz 5/2006). Výpoveď Y. vykonanú v procesnom postavení obvineného nie je teda možno považovať ani za listinný dôkaz. Odvolací súd konštatuje, že pokiaľ ide o zápisnice o jednotlivých procesných úkonoch, ktoré sa vyhotovujú v trestnom konaní, tak samotná zápisnica o

procesných úkonoch je listinným dôkazom len vtedy ak ide o prameň dôkazov (napríklad zápisnica o ohliadke miesta činu, o domovej prehliadke, o vydaní veci), teda ide o zápisnice, ktoré obsahujú faktické údaje o okolnostiach prípadu, ktoré spisuje orgán činný v trestnom konaní na podklade svojho priameho pozorovania. Zápisnica o procesných úkonoch, ktorá obsahuje len zápis o splnení zákonných požiadaviek, napríklad zápisnica o oboznámení sa s výsledkami vyšetrovania, nie je listinným dôkazom v zmysle § 269 Tr. por., pretože ohľadne stíhaného skutku nič nedokazuje, teda nemožno ju považovať za prameň dôkazu. Rovnako tak nie sú listinným dôkazom v zmysle § 269 Tr. por. ani zápisnice o výsluchoch obvineného, svedka, či znalca, pretože tu ide o iné, osobitné dôkazné prostriedky (podľa § 119 ods. 2 Tr. por. tu pôjde o dôkazné prostriedky „výsluch obvineného, svedka, znalca“, ktoré majú osobitnú právnu úpravu ako listinné dôkazy a osobitné pravidlá na ich prípadné čítanie v konaní pred súdom. Ak napríklad svedok na hlavnom pojednávaní odoprie výpoveď, nie je možné jeho skoršiu výpoveď prečítať ako listinný dôkaz a to ani takú svedeckú výpoveď, ktorú prípadne urobil v inom trestnom konaní). Listinný dôkaz sa teda od výpovede obvineného, ktorá je zachytená v zápisnici odlišuje v tom, že obsah listiny je sám o sebe nielen dôkazom, ale zároveň predmetom dôkazu, kým zápisnica o výpovedi obvineného je len nosičom iného dôkazu a to výsluchu obvineného.

Z uvedených dôvodov nebolo možné, aby súd prvého stupňa vychádzal pri ustáľovaní skutkového stavu veci aj z výpovede Y., ktorú urobil v S. republike v úplne inom konaní v procesnom postavení obvineného.

Pokiaľ ide o výpovede poškodených osôb T. a F., tak odvolací súd už konštatoval vyššie, že tieto osoby sa nedostavili na hlavné pojednávanie a to ani po opakovaných pokusoch súdu prvého stupňa zabezpečiť ich účasť na hlavnom pojednávaní. Ohľadne poškodených osôb odvolací súd konštatuje, že skutok, pre ktorý bola podaná obžaloba, mala zistiť polícia S. republiky v súvislosti s preverovaním úplne iného trestného činu a to trestného činu násilia proti skupine obyvateľov a proti jednotlivcovi. Dňa 06.06.2008 vypovedal T. do zápisnice o podanom trestnom oznámení, pričom v rámci výpovede uviedol aj, že bol napadnutý, dokopaný. V tejto súvislosti stojí za zmienku, že skutok sa mal stať podľa poškodeného v januári roku 2008, avšak poškodený ho oznámil, či uviedol až v júni roku 2008 v súvislosti s preverovaním iného trestného činu. Ohľadne možných páchatelov poškodený v trestnom oznámení uviedol, že ich bolo šesť a všetci hovorili po slovensky. Vo svojej ďalšej výpovedi, ktorú vykonal po roku od spáchania skutku, poškodený už uvádzal, že útočníkov bolo sedem, k bitke už pridal aj to, že bol prešacovaný a bol mu vzatý telefón ako aj to, že ho prinútili podpísať čistý list papiera. Obdobné skutkové okolnosti uvádzal aj poškodený F..

Zo zápisnice o rekognícii (opoznávanie podľa fotografií) zo dňa 04.02.2010 (dva roky po spáchaní skutku) vyplýva, že poškodený F. uviedol, že muž pod číslom 3 z fotoalbumu č. 1 (M.) je podobný jednému z tých útočníkov. Či je to on, nevie. Ten útočník mal na krku rovnakú reťaz. Pripomína mu ho podľa tváre, bol to jeden z aktívnych útočníkov. Poškodený uviedol, že dostal zozadu bejzbalkou do hlavy. Poškodený obžalovaného S. neopoznal.

Zo zápisnice o rekognícii (opoznávanie podľa fotografií) zo dňa 04.02.2010 (dva roky po spáchaní skutku) vyplýva, že poškodený T. uviedol, že z fotoalbumu č. 1 neopoznáva žiadnu osobu (medzi osobami vo fotoalbume č. 1 bol aj M.), pričom z fotoalbumu č. 2 označil muža č. 5 (S.), avšak tento muž, na rozdiel od páchatela, má iné fúzy, pokiaľ by mal plné fúzy tak by zodpovedal páchatelovi. Tento muž na mieste napadnutia kričal Polícia, fyzicky nenapádal.

Odvolací súd je názoru, že ani výsledky rekognícií nie sú vôbec jednoznačné a v spojitosti s meniacimi sa výpoveďami poškodených osôb neumožňujú urobiť nepochybný záver o vine obžalovaných zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe. Je nevyhnutné uviesť, že rekognícia sa vykonávala dva roky po spáchaní skutku, pričom každý z poškodených označil za páchatela inú osobu a aj to nie jednoznačne a nepochybné. Podľa poškodeného F. mal byť M. podobný jednému z útočníkov, nevie, či je to on. Navyše uviedol, že dostal od neho bejzbalkou, ktorú však predtým vo svojich výpovediach poškodení nespomínali. Poškodený T. mal zase opoznať obžalovaného S., avšak aj ten uviedol, že muž na fotografii má na rozdiel od páchatela iné fúzy. Takéto opoznávanie, kde sa možní útočníci označujú len s určitou pravdepodobnosťou (a tomu zodpovedajúcou pochybnosťou) celkom určite nemôže byť podkladom pre uznanie viny obžalovaných zo stíhaného skutku a už vôbec nemôže ísť o jediný, či nosný usvedčujúci dôkaz.

Obaja poškodení boli následne, po začatí trestného stíhania na území SR, vypočutí cestou dožiadania v S. republike, pričom poškodený T. vypovedal 09.06.2011 (tri a pol roka po spáchaní skutku) s tým, že k identifikácii možných páchatel'ov nič podstatné neuviedol, pričom uviedol len toľko, že ten muž ktorého opoznal ho nebil, ale ho len nútil podpísať papiere. Toho muža však už tiež nedokáže popísať lebo je to už hodne dlho. Poškodený F. vypovedal dňa 17.10.2011, pričom uviedol, že Q., ktorého opoznal pri rekognícii bol zo všetkých útočníkov najaktívnejší, napadol ho päšťami a kopancami.

Ani tieto výpovede poškodených osôb, ktoré boli na hlavnom pojednávaní prečítané neumožňujú urobiť nepochybný záver o tom, že obžalovaní sa skutočne dopustili trestnej činnosti tak ako je popísaná v obžalobe. Poškodený T. už útočníka nedokázal opísať pre odstup času a poškodený F. síce uvádzal ako páchatel'a Q., pričom odkazoval na svoju rekogníciu, avšak pri tej nikoho ako páchatel'a jednoznačne neopoznal, ale len uviedol, že Q. je podobný jednému z útočníkov, ale nevie či je to on.

Odvolačí súd uzatvára, že v konaní pred súdom prvého stupňa nebol produkovaný žiadny priamy dôkaz, respektíve súhrn nepriamych dôkazov, ktoré by jednoznačne a nepochybne usvedčovali obžalovaných zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe, prípadne zo spáchania iného trestného činu (napríklad trestného činu obmedzovania osobnej slobody, ktorý uvádzal prokurátor v odvolaní). Odvolačí súd pritom nekonštatuje, že obžalovaní sa nedopustili skutku uvedeného v obžalobe, ale konštatuje, že nebolo bez rozumných pochybností preukázané, že sa skutku uvedeného v obžalobe dopustili. Nedokázaná vina tu má však rovnaké dôsledky ako dokázaná nevina a tým je, za použitia zásady in dubio pro reo (v pochybnostiach v prospech obvineného), oslobodenie spod obžaloby.

Podľa § 285 Tr. por. súd oslobodí obžalovaného spod obžaloby, ak

- a) nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný,
- b) skutok nie je trestným činom,
- c) nebolo dokázané, že skutok spáchal obžalovaný,
- d) obžalovaný nie je pre nepríčetnosť trestne zodpovedný,
- e) obvinený mladistvý, ktorý v čase činu neprekročil pätnásť rok veku, nedosiahol takú úroveň rozumovej a mravnej vyspelosti, aby mohol rozpoznať jeho protiprávnosť alebo ovládať svoje konanie,
- f) trestnosť činu zanikla, alebo
- g) prokurátor na hlavnom pojednávaní ustúpil od obžaloby podľa § 239 ods. 2.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti Krajský súd v Bratislave rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.